

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 32029/2023
26.08.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Милорадовић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Ранчић, адвокат из ..., ради чинидбе и укидања права стварне службености, одлучујући о ревизији тужиље, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1666/23 од 12.07.2023. године, у седници одржаној 26.08.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1666/23 од 12.07.2023. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1666/23 од 12.07.2023. године, преиначена је усвајајућа пресуда Основног суда у Пожаревцу – Судска јединица у Кучеву П 1846/2021 од 31.03.2023. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се туженој наложи да дозволи тужилу да сама или преко овлашћене предузетничке радње или привредног друштва о свом трошку изведе таксативно наведене радове на изградњи нове трасе пута која је описана у ставу првом изреке, а уколико тужена не буде дозволила тужилу извођење наведених радова, тужила се овлашћује да у судски депозит у корист тужене на име трошкова изградње нове трасе пута преко кп. бр. 2628 КО ... уплати износ од 134.160,00 динара уплатом на жиро рачун тог суда број Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се укине као непотребно право стварне службености проласка колама, пешице, прогоном стоке, запрежним возилима, пољопривредним машинама и теретним возилима преко парцеле тужиље кп. бр. 2632/1 путем описаним у ставу другом изреке, што је тужена дужна да призна и трпи и забрањује јој се да убудуће за долазак до своје кп. бр. 2628 КО ... користи описани путни правац у року

од 15 дана од дана изградње нове трасе пута и уплате новчаног износа од 134.160,00 динара у судски депозит, под претњом извршења. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 593.480,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, погрешно се позивајући на одредбу члана 404. ЗПП, зато што је ревизија дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20) па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је власник кп. бр. 2632/1 КО ..., као послужног добра. Тужена је власник кп. бр. 2628 КО ... као повласног добра. Почев од општинског пута кп. бр. 2640 КО ... преко дела кп. бр. 2632/1 КО ... у правцу запада протеже се спорни пут на коме постоји право службености пролаза пешице, прогоном стоке, запрежним возилима и колима, пољопривредним машинама и теретним возилима у дужини од 25,50 метара све до кп. бр. 2628 КО ..., а одакле се наставља у преосталом делу кп. бр. 2632/1 КО ... у дужини од 6,81 метар, 13,38 метара, 4,32 метара и 5,50 метара где излази на општински пут где је ширине 12,91 метар, а у површини од 84 м². Службеност проласка описаним путем установљена је између правних претходника власника кп. бр. 2632/1 мајке тужиле и кп. бр. 2628 КО ..., супруга тужене. Кп. бр. 2628 КО ... користи се у западном делу као двориште на коме се налазе грађевински објекти тужене. Двориште је ограђено оградом од тврдог материјала, а од тог дворишта у правцу државног пута и спорног пута је преостали део кп. бр. 2628 КО ... коју тужена користи као пољопривредно земљиште. Наведена катастарска парцела се са источне стране у целој дужини протеже поред општинског пута, у северозападном делу катастарске парцеле налази се канал за одвођење атмосферских вода, а северно од канала, а јужно од спорног пута налази се ПТТ орман и стабло ораха. Преко наведене катастарске парцеле не постоји пут, а према мишљењу вештака саобраћајне и грађевинске струке постоји могућност изградње нове трасе пута која би се протезала од општинског пута кп. бр. 2640 КО ... у правцу запада све до места спајања са постојећим спорним путем који би био ширине 2,5 метара са банкама од по 0,5 метара. При изградњи пута предложеном трасом што ближе катастарској међи било би потребно да се уклони стабло ораха. Радови потребни за изградњу нове трасе пута износе 134.160,00 динара. Испод постојећег пута, а у правцу протезања јарка за одвођење атмосферских вода потребно је да се постави цевasti пропуст у дужини од 5 односно 6 метара. Предложеном трасом удовољава се захтевима странака и поштују се правила струке, траса пута би имала минимално заузеће парцеле тужене и задовољавала би потребне параметре за несметано коришћење. ПТТ орман би остао на месту где јесте, био би на банкни новформираног пута и не би значајно ометао саобраћај на деоници, уградњом материјала и обављањем радова по мишљењу вештака из налаза истих омогућио би се исти подужни нагиб новог

пута као и постојећи, као и стабилизација постељице. Претходно - дуги низ година уназад је на кп. бр. 2632/1 постојао колски пут који је проширен 1983. године. Исти су за прилаз својим непокретностима користили правни претходници тужене, а затим и тужена и чланови њеног домаћинства, као и трећа лица и чланови њихових домаћинстава, која лица немају други прилаз до својих непокретности до општинског пута, а исти користи и тужиља. Спорни пут је изграђен заједничким средствима парничних странака 1998. године, када је насут камен, песак и ризла. Односи између парничних странака су поремећени због несугласица око заузећа делова катастарских парцела у делу кућевних плацева странака, с обзиром да је приликом омеђавања утврђено да се одређени објекти тужиље налазе у делу катастарске парцеле тужене, па је тужиља делимично уклонила одређене објекте, а било је говора и да се приликом уклањања свих објеката са дела парцеле тужене, тужена престане са коришћењем спорног пута. У овој парници тужиља тужбеним захтевом тражи да се туженој укине службеност пролаза преко њене кп. бр. 2632/1 као послужног добра у односу на кп. бр. 2628 тужене као повласног добра, након што би се тужиља обавезала да преко кп тужене, тужиља изгради пут истог квалитета као и спорни пут у предложеним мерама, или уколико тужена то не дозволи да тужиља туженој изврши уплату у висини утврђеној налазом вештака грађевинске струке.

Код тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужена има могућност прилаза до своје катастарске парцеле и на други начин, односно предложеном новоотвореном трасом пута преко своје парцеле до општинског пута, те да парцела тужиље није више неопходна као установљена стварна службеност за коришћење повласног добра тужене, због чега су се сходно члану 58. став 2. Закона о основама својинскоправних односа стекли законски услови за укидање права стварне службености, те да укидањем службености пута преко парцеле тужиље се не спречава коришћење парцеле тужене од стране трећих лица, јер се укидањем службености проласка туженој не укида и евентуална службеност проласка трећим лицима уколико та лица имају то право.

Одлучујући о жалби тужене, другостепени суд је закључио да предметна службеност није стечена само у корист повласне парцеле тужене него и у корист катастарских парцела трећих лица, саслушаних сведока ВВ и ГГ, која лица тим путем пролазе још од 1983. године, куда су пролазили и правни претходници тужене, а тужиља и тужена тим путем пролазе од 1998. године, као и да се нису измениле околности које су постојале у време њеног установљавања, због чега нису испуњени услови за примену члана 58. став 2. Закона о основама својинскоправних односа, због чега је првостепену пресуду преиначио и одбио тужбени захтев тужиље као неоснован.

Одредбом члана 54. став 1. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да се стварна службеност стиче одржајем када је власник повласног добра фактички остваривао службеност за време од 20 година, а власник послужног добра се томе није противио.

Одредбом члана 58. став 2. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да власник послужног добра може захтевати да престане право стварне службености када она постане непотребна за коришћење повласног добра, или када престану други разлози због којих је она заснована.

По оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да у конкретном случају нису испуњени услови за престанак стварне службености сходно члану 58. став 2. Закона о основама својинскоправних односа.

За престанак права стварне службености због промењених прилика потребно је да је од времена установљења службености наступила таква промена да се повласно добро може користити и без службености, тако да службеност више није важна. Не може се тражити укидање права службености, ако се нису измениле околности које су постојале у време њеног установљења.

Правилан је закључак другостепеног суда да се у конкретном случају нису измениле околности које су постојале у време њеног установљења, обзиром да се повласна катастарска парцела тужене и тада и сада граничи – има излаз на општински пут, као и катастарска парцела – послужно добро тужиље; да је дуги низ година уназад на кп. бр. 2632/1 (послужном добру) постојао колски пут који је проширен 1983. године, који су за прилаз својим непокретностима користили правни претходници тужене и трећа лица ВВ и ГГ и чланови њихових домаћинстава (која лица немају други прилаз до својих непокретности), те да су спорни пут изградиле парничне странке заједничким средствима 1998. године када су насули камен, песак и ризлу и којим путем и сада пролазе, па поремећени односи парничних странака нису разлог за примену члана 52. став 2. ЗОСПО, због чега је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље као неоснован.

Са изнетих разлога неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда.

Како се ни осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Како састав одговора на ревизију није био нужен за вођење ове парнице, то је применом члана 154. у вези са чланом 165. Закона о парничном поступку одбијен захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка, те је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија,
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**